

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Nemški in ruski car,

dva najmočnejša vladarja Evrope ali celega sveta imata shod v Petrogradu, ruski prestolnici. Nekdaj so taki shodi vladarjev imeli veliko politično važnost in velike, za narode osodepolne nasledke. Denes je to vse drugače. Denes skoro vse novine priznavajo, da je pohod cesarja Viljema in Bizmarka v Petrogradu bolj čin udvorljivosti nego politične imenitnosti. Da, novine se bolj brigajo za volilni boj med dvema prostima francoskima poslancema (Barodet in Remusat), za razpodenje španske permanentne komisije in za navzočnost Rističevu na Dunaji — nego pa za komplimente, katere iz etikete Viljemu delajo, in za gostoljubne ovacije izvedave petrogradske množice, katera sicer niti ruskega naroda ne reprezentuje.

Če pa tudi ne priznajemo velike imenitnosti tega carskega sestanka, vendar vsega političnega pomena mu ne smemo odrekati. Ako ta pomen ne sega v bodočnost, pa je očeviden za sedanost, za to ima ipak svojo težo.

Gotovo je, da nemški diplomati ruskega prijateljstva iščejo, kakor so na drugi strani tudi ruski dvorni krogi Nemcem, posebno cesarju Viljemu povsod na uslugo. Prijateljstvo Pruske in Ruske je tradicionalno iz časov, ko ste obe državi proti Napoleonu I. bojevali, in dalje iz časov, ko je Prusija podpirala Ruse v poljskem in vztočnem vprašanju. Še bolj je znano, da bi se Nemčija v zadnji vojski ne bila zedinila brez moralne ruske pomoči.

Drugo pitanje pak, na katero je že od-

govor rešen, je, da-li vlada tudi med narodoma, nemškim in ruskim kako god prijateljstvo. O tem nij sluha. Narobe: v Germaniji vse novinarstvo viče in psuje na ruske in slovanske barbabe, v Rusiji pak se pokazuje v novinarstvu, v narodu in celo v vojski sovražen duh proti oholemu Nemštvu, katero se tudi v Rusijo prav neprijetno usiljuje in povsod uriva z znano arogantnostjo.

Bizmark je prebistroumen državnik, da ne bi vedel, ka on Ruse in Rusi Nemce za nos vodijo, kar se prijateljstva teh držav za bodočnost tiče. Ali za sedanost je treba Nemcem ruskega prijateljstva, kakor Rusom miru. Na Nemškem imajo dosta domačega posla urediti. Dopisnik angleških „Times“ posvetljuje krvave nemške pivarne kravale v Frankfurtu, Manhajmu itd., naravnost s trdenjem, da nemški narod sam že nij s pruskim vojnim vladanjem zadovoljen. Partikularizem južnih držav, huda cerkvena opozicija, in celo v Nemčiji mnogo se širuč socijalizem — to so vse notranje nevarnosti za Nemčijo. Poleg tega vre čedalje bolj v osvobojenih francosko-nemških provincijah Elsas-Lotringen, kjer more Nemčija samo z največjim nasiljem vladati — in Francoska v vseh žilicah goji željo maščevati se. Ker ima Nemčija toliko posla znotraj in ker se mora še bati vedno živo vstajajoče slovansko-francoske zveze, naravno, da skuša Bizmark za čas Ruse pridobiti in da mu je mejosobna nagnjenost carjev dobro v prilog. Rusija po drugi strani nij še pripravljena za svoj poklic. Čas dobljen, vse dobljeno, velja za njo kakor za vse Slovanstvo.

Kakor sta pa pruski kralj in cesar Na-

poleon III. ob priliki pariške svetovne razstave v velikem „prijateljstvu“ po Parizu vozikal se, a nekaj časa po tej „slovesnosti miru“ krvavo se klala pri Graveloti in Sedanu — tako tudi, samo ne vemo kedaj, v bodočnosti kaj enacega med Prusijo in Rusijo pride. Da pride, o tem smo lahko tako preverjeni, kakor smo prej bili, da mora zavoljo Rena med Francosko in Nemško do boja priti, in je prišlo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. maja.

V Dalmaciji je cesarski namestnik baron Rodič dozdane državne poslance Danilo in kompanijo pod svoje mogočno varstvo vzela. Potuje po deželi in nagovarja volilce, naj pri direktnih volitvah zopet s svojimi glasovi počaste petere izdajcev. „Zemljak“ še nij začel izlaziti, pa potrebni novci so že pripravljene iz dispozijskega fonda in tudi urednik se je že našel, kateri hoče vladi prodati svoj talent. Ko bi Danilo, Ljubiša in tovariši še imeli kaj rodoljubja in poštenja morali bi se sramovati demoralizaciji katero so zakrivali v svoji domovini. Pravi rodoljubi bodo imeli težko stanje proti vladni sili združeno z domačimi izdajniki.

Ziemiakovski se je 10. aprila v Lvovu poslovil od mestnega zastopa, katerega načelnik je bil skozi dve leti. Pri tej priložnosti je skušal opravičevati svoj vstop v ministerstvo, sklicaje se na voljo cesarjevo, ker hoče cesar deželi pokazati svojo nagnjenost do nje in da želi njeni blagor, če prav razprave zavoljo razširjenja deželne avtonomije nijso imele nobenega vspeha. Ziemiakovski izreče svoje prepričanje, da ga bodo podpirali vsi državljani Gališkega v njego-

Listek.

Upor slovenskih kmetov l. 1573.

(Spisal Fr. Levstik.)

(Dalje in konec.)

Izvrševanje osnovanega črteža.

a) Nabor. Zveza je bila med Zagorci uže, predno so bili šli poslanci na Dunaj. Število nezadovoljnikov je raslo od dne do dne. Mnogi možje so pristopili sami, posebno, kateri so hoteli biti vojevode; druge kmete so primoravali, celo mučili (?), ako nijso hoteli pristopiti. Po dnevu so malo hodili po hišah, nego naj več po noči po krčmah, kjer so treznim tudi kazali nekak cesarsk pečat, da so jih le pregovorili. Pristopniki so prisezali zvestobo ter za klobukom nosili zimzelen, pravo hrvatsko-srbsko znamenje: „a zimzelen nosi za klobukom“; po vaseh in občinah so časi tudi pošiljali „petelinje perje“, in katera vas ali občina ga je prijela, ta je pristopila v zvezo ali „bund“. Tako smo iz-

kmetskih uporov dobili poprej neznano besedo „punt“.

Vsa stvar se je tedaj precej javno godila. Če primerjamo, da so takrat poročila največ ustno prenašali; da je celo po 40 mož prišlo kako večjo vas ali trg pregovarjat, pa kako slabo zna kmet molčati: po pravici se je čuditi, da je mogla nevarnost neznanosti ostati posebno Tahiju, kateremu kmetska velika nezadovoljnost nikakor nij bila neznan. Morda ga je njegova ošabnost slepila, da se mu vse to nij zdelo pazke vredno. Veliki vojvoda Karel v Ptuj, od koder pošlje Raba, kmetov mirit, vso to reč izve še le 3. februarja, ko so bile Brežice že upornikom v roci! Pa naj še kdo trdi, da so bili Štajerci dogovorjeni s Hrvati, kakor niti Kranjci ne, razen morda ob mejah! Menj se je čuditi gospodi in graščakom, da se jim je pozneje upor zdel mnogo več osonan ter mnogo nevarnejši, nego je v resnici bil. To pričajo vsi te dobe dopisi v Ljubljano.

b) Vojska. Vsa vojska je narasla na

zadnje, ko so pristopile vasi in občine, trgi in mesta, koder je šla vojna četa, do 20.000 mož, ako nij števila premnožila preplašena gospoda, katera je v Ljubljano poročala celo o 40.000 upornicah, kar gotovo nij res, če je bilo pri njej še toliko posameznih Štajercev in Kranjcev.

c) Orožje so imeli slabo: kije, palice, cepce, torej največ domače orodje, pa tudi nekaj strelne priprave, celo nekoliko večjih topov, pozneje, ko so osvojili gradove in mesta, gotovo tudi meče i. t. d.

č) Vojevalni črtež. Vsa vojska je bila razdeljena v tri velike čete, vsaka velika v dve mali, in vsaka mala je imela dva glavarja. Bilo je torej 6 čet in 12 poveljnikov, vsi pod Gregoričevu roko. Zbrale so se okolo Klanjca in Stubice, ter so imele udariti na jug. Tu je eni veliki četi bilo prestopiti na Savo v slovensko krajino ter taboriti se okolo Jastrebarskega in Okiča. Namen je imela, pridobiti Uskoke in braniti domovino, ako bi Turek silil čez mejo. Drugi veliki četi je bilo vzeti Brežice in Krško ter potem udariti na

vem težavnem položju. — Poljski časniki razve-
oficijoznega „Dzienik-a“ ostro obsojuje Zie-
mialkovskega, da je proti volji narodovi in
kljub mnenju večine poljskih poslancev stol-
pil v ministerstvu.

„Rada ruska“ v Lvovu je imela skup-
ščino in sklenila, tabore sklicavati. Da pa
Poljaci ne bodo mogli motiti taborovanje, bodo
se sklicali samo v čisto rusinskih krajih. Tudi
za direktne volitve se Rusini marljivo pri-
pravljajo in utegnejo Poljakom nekoliko se-
dežev vzeti.

Vnanje države.

Francoski monarhisti na vso moč
kriče vsled zadnjih volitev, pri katerih so tako
izvrstno propali, kakor da bi se že jutri
morale začeti zopet grozovitosti pariške ko-
mune. Očividno je, da hočejo s tem delovati
na Thiersa in francoske filistre. Kako malo
pa bodo opravili s tem, se vidi iz besed
zmerno republikanskega lista „Journal des
Debats“, ki piše o pariški volitvi: „Naj že
bode kakor hoče, volitev je pokazala, da se
je velikanska večina pariških volilcev izrekla
za vzdržavanje republike, med tem, ko so
tako imenovani konservativci za svojega kan-
didata nabrali le smešno število 27 tisoč
glasov. Hoteli so pokazati svojo moč, in vi-
delo se je, s kakim uspehom.“

Italijanski ministerski predsednik
Lanza je v seji 1. maja naznanil zbornici
poslancev, da vsled glasovanja v zadevi voj-
nega pristanišča v Tarentu vsi sedanji mini-
stri odstopijo. Prosil je vsled tega zbornico,
da se zborovanje odloži do ponedeljka, kar
se je tudi sklenilo. — Dogodek ta boče na-
pravil gotovo v vsej Italiji globok vtis, ker je
že glasovanje poslancev zelo osupnilo. Čudno
je zares to, da med tem, ko drugod razni
ministri od državnih zastopov vedno večje
svote zahtevajo, je to v Italiji nasprotno.
Ministerstvo hoče varčno gospodariti, poslanci
pa votirajo velike svote, brezi da bi pove-
dali, kje se bo denar vzel. Dežela bode go-
tovo obžalovala odstop poštenega ministerstva
Lanza.

Pruski listi prinašajo dolga poročila
o slovesnem sprejemu cesarja Viljema od strani
ruskega naroda. Da nemškega cesarja kot
gosta in sorodovca carske hiše na Ruskem
slovesno sprejemajo, je naravno. Kar pa ti
životni trobentaši pruske vlade o simpatijah
ruskega naroda pišejo, je tako neumno, da
jim mora človek nehote privoščiti njihovi
„dusel“. Ruski narod je že mnogokrat, in
bode to tudi v prihodnje pokazal, kje da so
njegove simpatije.

Letošnjih konferencij nemških škofov v
Fuldi se udeležuje tudi poznanjski nadškof
Ledohovski, ki poprej nij hotel nikoli zborovati

z nemškimi škofi. Storil je sedaj ta korak le
zarad tega, ker so letošnji dogovori vrlo va-
žni vsled proticerkvenega postopanja pruske
vlade.

Velik hrup med **nemškimi** chauvini-
stičnimi listi je napravil članek, katerega so
vsled zadnjih nemirov v Frankobrodu na
Menu prinesle naj veljavnejše angleške novine
„Times“. Angleški dopisnik trdi, da so bili
nemiri nasledek splošnje nezadovoljnosti, ka-
tera vlada v južni Nemčiji zoper Pruse in po-
pisuje kruto obnašanje pruskih vojakov pri
tej priliki, vsled katerega je mnogo nedolžnih
ljudij zgubilo življenje. Da tako trdenja, ka-
tera še bolj temne že zelo obledela nemško
slavo zadnjih dveh let, pruskim listom nijso
po volji, je naravno.

Dopisi.

Iz Črnomlja 26. aprila. [Izv. dop.]

Od vseh stranij se čuje o pripravah za pri-
hodnje direktne volitve. Predno bodemo na
volilni boj poklicani, hočem razjasniti, kako
se je dozda v našem duševno in materijalno
rapuščenem mestici z volilnim pravom delalo.
Na podlagi volilnega reda občinske postave
od 17. februarja 1866 so bili pri nas trije
volilni razredi narejeni, brez da se bi bilo
na §. 13 volilnega reda ozir jemalo in se
samo dva razreda naredila. V prvi razred
so prišli komenda in graščina črnomljska,
poleg teh pa komaj še 6 družih mestjanov.
V drugi razred je prišlo kakih 30 mestjanov,
v tretjega pa vsi ostali. Ako se na primer
3 razredi naredé, se more postavno tako ra-
čuniti: Cela občina ima direktnih davkov 900
gold., tedaj spada na vsak razred 300 gold.
Komenda in graščina pa po 100 gld. dav-
kov plačati, potem more samo malo mestja-
nov všteti biti, da tretjo stotinjno dopolni.
Drugi razred iznaša zopet 300 gld. davkov
in v tega je komaj po 30 mestjanov uvrstiti
mogoče, ker pri nas v drugem razredu so
mestjani uvrsteni, kateri spod 10 gld. letnih
davkov plačujejo. V tretji razred tudi s 300
gld. davkov spadajo ostali mestjani, katerih
je pa čez sto.

Že iz tega se razvidi, da nij bilo 3 vo-
lilnih razredov potrebno in oni, kateri so jih
skovali, naj nam odgovarjajo, zakaj da so
tako storili.

Kadar smo imeli v Novomesto volit ite,
sta se od občine prva dva razreda c. k.

okrajnemu poglavarstvu izkazala za legiti-
macije; v prvem razredu komenda in graš-
čina, pa naši okrajni poglavarji so komendo
in graščino izbrisali, rekši, da oni volijo v
velikem posestvu. Dobro; ako je tako, mi
jim privoščimo volilno pravico v velikem po-
sestvu. Nam mestjanom pa njuni v prvem
volilnem razredu zaznamovani davki po 100
gold., skupaj 200 gold. veliko krivico pri-
našajo. Kajti mesto njih, ako so baš 3 volilni
razredi, pridejo mestjani v prvi razred iz
druzega, in v družega iz tretjega.

Naj svet tedaj sodi, ali nijso to povse
krivične razmere. Komenda in graščina bi
imele v občini tukaj povse prezirani biti,
kajti oni imati volilno pravico v velikem po-
sestvu. Ako se bi v prihodnje po takovih
potih voliti imelo, naj se bi po visoki vladi
in slavnem deželnem odboru odmah preiskava
začela, da se krivice odstranijo, kajti občin-
ska postava je od tistih presvitlih rok po-
trjena, kakor so vse druge. Ker sem ravno
o občinskih zadevah govoril, naj povem še
to: Na včeraj predpoludne ob 10 uri povabi
g. poglavar Tribuci občinski zastop k sebi
v pisarno, da se občinske blagajnice ključ,
kateri je bil iz Virantove zapuščine njemu
izročen, občini odda. Na njegov poziv so
vsi razen enega k njemu šli. Pri tej prilož-
nosti so ključarje izvolili in svetovalca mesto
Viranta. Postal je g. Jožef Kobetič svetova-
lec. Kako pride pa to, da je k temu činu
gospod poglavar si tudi namestnike bil po-
vabil, je res čudno in zopet je pokazal, da
on §. 22. 49. in 97. obč. postave ne pozna,
ali pa poznati neče. Zakaj takovim gospo-
dom je vse, kar po avtonomiji diši, tra v
peti. Naš gospod poglavar bi bil še rad gla-
var ali nadzornik cestnega odbora; naj se
mu privoščiti ta čast, ako bo le kaj storil;
dozda pa nij še nič od njegovega delovanja
znanega. To je še dobro, da se nijso podpisi
do presvitlega cesarja proti volilni reformi
pobirali, da se bi bil tudi on kaj skazal. Nekemu
mestjanu je naravnost rekel, da, ako bi kdo
bil podpise nabiral, bi ga on dal takoj za-
preti. — Čuje se, da je že davno zastop čr-
nomaljske občine od visoke vlade na naše pri-
tožbe zavoljo anarhije razpuščen, da odlog
ima že gospod poglavar, ali on se nič ne zmeni
za nove volitve. Nemčurji so mu jako pri srci.

Dolenjsko do Novega mesta, pa zopet nazaj
proti Samoboru in Jastrebarskemu. Tretji
veliki četi je bilo iti ob levem bregu Save,
morda celo do Celja, potem nazaj na Ro-
gatec, od koder zopet na Hrvatsko, kjer
so se na zadnje imele najbrže vse tri čete
na novo združiti.

d) Vojevanje. Kake tri dni, predno
je upor javno zahrumel, torej 25. ali 26. ja-
nuarja 1573. leta, poskuša Gregorijanec
gospodar gradu Mokric na Kranjskem
pri Savi blizu Jesenic, kmete sosedske gra-
ščine s Tahijem, kateri kaže, da je bil
njegov šurjak. Tahij je privolil nekoliko olaj-
šati kmetom, ki so mu v roko segli in se
zarotili, da bodo pokorni. Sam Ilija se nij
udal, nego je 29. januarja iz Zagorja pridrl
na Sosedce, kateri se mu zopet pridružijo,
in potem se je začelo bojevanje.

Prva četa udari po črteži nizko zdo-
laj čez Sotlo v štajersko zemljo, pa se uta-
bori 3. februarja pred cerkvijo na Dobravi
ter isti dan vzame Brežice in Gregorijančev
brod pri Jesenicah; vendar uporniki Mokri-

cam nijso žalega storili. Iz tega se zopet
vidi, da so res bili največ sami Hrvatje, ka-
teri se Štajercem in Kranjcem nijso imeli
za kaj maščevati. Ako beremo, da so v Bre-
žicah hiše siloma odpirali kmetom, kateri so
baš takrat bili na gradski tlaki; da so tistim
„avžlakarjem“ vino jemali in izpirjali, ter
pozneje tudi v Krškem zopet „avžlakarjem“
razbijali okna, peči i. t. d., ter posekali ne-
koliko ljudi, kateri so se jim v bran posta-
vili: moramo reči, da je bilo njih početje za
tiste čase dovolj človeško, ker ne smemo po-
zabiti, da je Turen pri Krškem ujetim kme-
tom odsekaval roke in strigel ušesa, ter da
so njegovi Uskoki plenili Krško samo zato,
ker se je bilo upornikom udalo brez boja;
dalje da so preplašeni graščaki vse kmetsko
početje v poročilih do ljubljanskih stanov
jako povečali, in soditi je, da so tega raz-
grajanja bili največ krivi Štajerci sami,
kateri so bili med uporniki; kajti po drugih
krajih nijso podirali gradov, če so se jim
voljno podali; celo odkup so jemali. Tako
jim je rajhenberški graščak Welzer dal dva

soda vina in dobrega vola, da mu nijso nič
prizadeli. Tudi je očitno, da Gregorijanec,
kateremu so res brod vzeli, pa samo zato,
ker so ga potrebovali, nij bil tako grozovit
graščak, kakor drugi, kar je tudi iz tega
bistro, ka so ga celo Hrvatje iz Sosedca po-
stavili za hodataja (Vermittler) med soboj in
Tahijem. Tabor te čete je pil potem na Vidmu
gotovo uže 4. februarja, ker ta dan zvečer
je Ilija prišel iz Krškega k svojem pove-
dat, da se jutri uda krški brod in mesto,
kar se je tudi zgodilo; kajti 5. februarja so
upornici uže v Krškem. Ali še ta dan udari
iz Kostanjevice Turen, ter jih razbije in uniči.

Druga četa je tudi morala iti čez
Sotlo, ali morda malo više od prve, menda
vpravo na Rajhenberg. Ostalih čet glavarji
nijso vsi znani po imenu; ali to, ker je bila
glavna, vodil je sam Gregorič, katerega smo 4.
februarja zvečer videli še na Vidmu, in 5.
februarja ga že nahajamo v taborji druge
čete, na zapadu od Planine, kjer iz početka še
nič ne ve, kaj se je zgodilo na Krškem.
Misliti si je, da je njegova četa pred njim

Iz Trsta 30. aprila [Izv. dop.] Razen političnega življenja v Avstriji, je seosebno tudi dunajska svetovna razstava uzrok, da se domači in tuji narodi na poglavito mesto Avstrije ozirajo. Pri tej razstavi bode tudi Trst prav bogato in mnogovrstno zastopan, to je v zadevi trgovine in mornarstva. Ali namen mi nij, to natančno razkladati, ampak omeniti, da po mnogem iskanji, povpraševanju in posvetovanju je naš vrli narodnjak gosp. Pipan, rodu Kraševca, pozvan bil, tržaški oddelek urediti in v času razstave na vsakovrstna vprašanja razklade in natančne odgovore dajati. Izobražen je bil na trgovinski akademiji v Trstu, kjer se je odlikoval svojim bistrim umom med vsemi učenci mnogih narodov, akoravno je imel v materijelnem oziru boriti se. Po dokončanem šolanju je stopil v službo ene tukaj najimennitnejših hiš „Schröder“ in po večletni službi tu izstopivši, šel je na Angleško v Londo, kjer se je vedel s svojo vednostjo, prijaznim obnašanjem in poštenostjo veliko zaupanje pridobiti in našemu narodu čast delati. Vrnivši se v svojo domovino, je prinesel mnogo vednosti, izkušenj in izobraženost v vseh oddelkih trgovine, tudi sveto zavednost svoje narodnosti zopet nazaj in nij pozabil na svojo blago mater Slavo (kar se sicer tako rado zgodi) ampak ostal je zvesti sin svoje domovine. Govori razen več slovanskih jezikov laško, angleško in francosko. To opomnivši mislim marsikateremu Slovincu ustreči, ker bode v osobi tega našega vrlega narodnjaka, gospod Pipana gotovo najodljudniši pojasnilo v svojih zadevah prejel, ako se do njega obrne.

Trst, metropolā avstrijske mornarske trgovine, v katerem več kot 50.000 Slovanov prebiva, marljivo dela, eni delajo kot samostalni kupci, drugi v službah vsake vrste. V živi kupčijski dotiki s Trstom se ve da v prvem stoje Slovenci goriški, kranjski in štajerski. V vseh krogih, kakor tudi v krogih domačih Slovencev se je čutila že več let živa potreba po možu, kateri bi zastopal pravice v marsikaterih zadevah Slovencev pred uradi. To je, obračalo se je v Trstu po slovenskim odvetniku. Kar se je toliko let voščilo se je spolnilo, ter je g. dr. Josip Bizjak, po rodu Slovenec, dober slovensk narodnjak, predsednik čitalnice tržaške, in se sme pri-

idoče brez njega vzela Rajhenberg in Sevnico, ter da je on 4. februarja po noči naglo za njo prijezdil. Izvedel je pozneje še ta dan Turnovo zmago, katero nij povedal nikomur, nego hitro krenil čez Planino, Piljstanz ter 7. februarja čez Kozje. Po poti njegovi ljudje zaslišijo, kako je bilo v Krškem, ter se prepadejo. Ilija se hoče vrniti na Hrvatsko, ali na poti ga v hrbet zgrabi Schrattenbach a v čelo Alapi in Zrini s konjico. Gregorič je 8. februarja razbit, njegova četa uničena. On uteče z Gusetičem. Ujeli so ju tam na Avstrijskem, odvedli na Dunaj ter izpraševali od 11. aprila do 4. maja. Nij povedano, kako sta bila kaznovana.

Tretja četa je prestopila Savo ter v slovensko krajino, kjer se je utaborila; vodili so jo nekaki Dragonici iz Jastrebarskega. Uskoki se nijso podali, nego ostali Turnu zvesti. Ko ta četa sliši o razbitju svojih tovarišev, ter da nanjo gre Turen, umakne se zopet nazaj čez Savo na Hrvatsko, in tam jo razbije Zrini, — pa je bilo vsega konec. Pri tej četi je moral biti Gubec, kakor

števati med boljše naših narodnjakov, svoj odvetniški urad odprl. On pozna zadeve tukajšnjega kupčijskega sveta, tudi v najmanjših okolščinah, ker je bil veliko let odvetniški sestavitelj g. dr. Rabelna. Kot Slovenca torej Slovincem, ki advokata trebajo, priporočamo, od g. dr. Bizjaka pa pričakujemo, da bode vselej moževsko in nesebično delal za narodove pravice.

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) Tudi denes bode slovenski Talijin hram odprt in česar smo prepričani, v vseh prostorih natlačen od poslušalcev. Kajti naš priljubljeni, izvrstni komik, g. Peregrin Kajzel, kateri nas je že tolikokrat razveselil s svojim klasičnim humorjem, ima denes benefico, združen z gčno. Ivanko Jamnik-ovo, simpatično predstavljalko resnih rol. Denes v prvič dana burka „Krojač Fips“ bode dala g. Kajzelu priložnosti, pokazati se na vrhunci svoje komike. Kdor se hoče saj na trenutke spočiti od truda vsakdanjega življenja in pozabiti na ravs in kavs doma in drugod, kdor se hoče prav iz srca nasmejati, naj ne zamudi denašnje predstave.

— (Wacht am Rhein.) V tukajšnjem gledališču predstavlja neki Kastiana „fizikalne tableaux-e.“ Predvčerajšnjem pride med drugim tudi slika „Wacht am Rhein“ na vrsto; nekateri ljubljanski Prusaki začno demonstrativno aplavdirati. Večina poslušalcev iz početka nij spoznala pomen slike in se samo začudila plosku. Pozneje se prikažejo slovanske barve in gromovito ploskanje jih pozdravlja; v parterji pa skušajo nekateri Prusaki sikati, vsled česar pa je še večji aplavs bil. Ko ta poneha, kličejo Prusaki iznova po „Wacht am Rhein.“ Predstavljavec res zopet pokaže to sliko. Pa začelo je tako silno siskanje iz galerije in parterja, da je „Wacht am Rhein“ nemudoma morala izginiti. Nijsmo še pod prusko „Pickelhaubo“ in Ljubljana še leži v Avstriji.

— (G. pl. Andrioli), c. k. medicinski svetovalec pri tukajšnji deželni vladi je dejan v zasluženi pokoj. Radovedni smo, kdo pride na njegovo mesto in koliko je izdalo koledovanje dr. Keesbacherja na Dunaji.

kralj blizu domovine ostavši. Ujeli so ga in odvedli v Zagreb, kjer je bil venčan z razbeljeno krono.

Poleg uže naštetih uzrokov, zaradi katerih so upornici morali omagati, bila je tudi ta nesreča, da se Uskoki nijso hoteli podati; kajti bili so potlej, posebno dolenski četi, najbliži ter najnevarnejši protivniki. Slabo orožje in kmetska neukretnost v bojih je tudi nasprotnike podpirala. Vendar je treba priznati, da je Gregorič jako naglo delal, ter da bi on bil z boljšimi vojaki izvrsten vojvoda pod drugo roko, katera bi mu bila pisala glavni črtež. Enako hitro je prestrašena gospôda zbrala čete in povsod raztolkla kmete.

Nasledki kmetskega upora. Po tem viharju nijso graščaki nikjer nič polajšali bremen; kakor je podoba, še grozovitnejši so bili, ker so se kmetje še 1573. leta iznova uprli, in zopet na Hrvatskem. Še le potem je veliki vojvoda Karol ukazal, da so popravili urbarji in sodstvo; ali „stare pravde“ kmetom nikdo nij razglašal.

— (Kozé.) Na močvirji pod lipami se kozé hudo širijo; umrlo je že več ljudi, nekoliko jih pa še bolnih leži. Po mestu pa se začena škarlatina prikazovati.

— (Na železnici povožen) je bil 1. maja med Kranjem in Podnartom železniški delavec. Pal je pod voziček, s katerimi se navadno prevažajo in kolesa so mu šla čez noge in prsi. Včeraj je nesrečni v tukajšnji bolnišnici umrl.

— (Ipavski „Sokol“ namerava binokostno nedeljo svojo novo zastavo z veliko slovesnostjo blagosloviti, v pondeljek pa izlet v Postojno napraviti, če bode število dostojno. Na dan blagoslovljenja bodo tudi, kakor se sliši, vipavske vrle domoljubkinje, (katere so tudi ljubljanskemu „Sokolu“ lep trak podarile) „Sokolu“ trobojni trak na zastavo pripelle. Živele!

— (Slovenci v Ameriki.) „Danici“ piše slovensk misijonar iz Amerike tako-le: „Že davno sem želel, da bi tukajšnji Kranjci kaj slovenskega brali; sicer se bojo v kratkem čisto potujčili, ker večidel vsi ne gledajo toliko na svojo narodnost, kolikor na to, da bi si življenje zboljšali, ki v začetku tukaj res kratko in malo nij prijetno. Z materino besedo bi pa, kar je še najhuje, zgubili — če ne sv. vere popolnoma, pa saj gorečnost in dandenašnji tako potrebno živo versko zavednost in neomahljivo prepričanje. Tukajšnji okraj (Stearns Co.) je sicer po večini katolišk, a ker tujih jezikov... popolnoma ne umevajo, skor nij mogoče, da bi vsaj otroci ne odrasli v polni nevednosti. Sicer se naši oo. misijonarji silo trudijo, posebno g. Buh, da tudi Kranjce obiskuje in podučuje, kolikor je mogoče; ali pri tolikih misijonih jim je komaj enkrat na dva meseca mogoče, za par dni obiskati Kranjce, ki so zraven tega še večkrat raztreseni. Zato je bila vedno moja želja, da bi posebno „Dan.“, cerkveni list, pridno si naročevali, da bi jim budila in dramila versko zavest, naj dražji, neprecenjeni, nebeški zaklad. Posebno tukaj v Ameriki človek na svojih samotnih naselbah še zlasti potrebuje notranjega tolažila. Pretečeni teden me je Mat. Šimončič, ki ima v Richmondu veliko štacuno, naprosil, naj mu naročim „Dan.“ in dvoje slovenskih bukčev. Prav veseli me, da se je prvi oglasil in prav srčno želim, da bi ne ostal sam; zato Vam hitim to naznaniti in prosim, prej ko moč, to poslati na napis, ki ga Vam naznanim. Naznanite mi ceno in kako bi se denar mogel naj lažje poslati.“

Razne vesti.

* (Srbska knjiga) „Borba naroda američkog za slobodu i neodvisnost“ od znanega Pelagiča se dobi pri pisatelju v Gradcu po 25 kr.

* (Velik ruski kanon.) Iz Petrograda je prišlo že več jako pomenljivih stvari ruske obrtnosti na dunajsko razstavo. Najpoprej se je pripeljal cel vlak, samo z razstavnimi predmeti naložen, za katerim je prišel čez nekaj dni v resnici velikansk kanon iz vlitenga jekla. To čudno delo ruske obrtnije, ki se je pri prevažanju po vseh mestih v obče občudovalo, je iz obuhovske jeklarnice (pri Petrogradu), in bode oziroma obsega in izvrstnosti materijala komaj slabši, nego je bil sloveči Krupov orjaški kanon, ki so ga na pariški svetovni razstavi leta 1867 toliko občudovali. Je dvanajstpalčen otel kanon, z jeklenimi obroči, in po sistemi generala Godolina narejen. Tehta 2470 pudov in je 240 palcev dolg; krogla je 18 pudov teška, in

treba basila 3 pudov, t. j. 6 funtov. Pred ko je bil na Dunaj odpeljan, so to orjaško delo v fabriki cesar, veliki knezevič, velika knezinja, velika kneza Nikola in Mibael Mihajlovič in brezštevilo spremstvo generalov natanko ogledali in dostojno občudovali. Obuhovska jeklarnica je bila še le pred 10. leti ustanovljena in išče ves ponos v tem: da je narodno-ruska. Zdeluje torej le ruski materijal, ima sedaj skoraj izključivo ruske delavce, in kuri svoje topilnice zelo z rusko šoto, ki se v njeni okrajini bogato in cenó dobiva.

Listnica uredništva. V listku „Lov na narodne pesmi v zagrebskej okolici“ se je vrnila po naključji (izpuščenji dveh besedi) neljuba pomota. Stanko Vraz-ove narodne pesni so sedaj, kar nismo vedeli, v razsojo izročene našemu učenemu rojaku Krek-u v Gradci, kateri ima v izobilji vse lastnosti, temeljito presojevati in dobro urediti za izdajo to imenitno narodno blago. Želimo samo, da bi mu skoraj bilo mogoče, svoje delo dokončati.

Opomenica.

Konkurzi: V Polšniku, litjskem okraji, služba postarja. — V Planini mesto učitelja, 300 gl. in stan. do 15. maja, pri okr. šol. svetu logatskem v Planini. **Eksekutivne dražbe 7. maja:** Meletovo, v Ljubljani. — Geigerjevo, v Kranji. — Svetinovo, v Kamniku. — 8. maja: Baragovo, v Loži. — Hostonsko, 18.410 gl. 40 kr., v Cejli.

Tujci.

2. maja.

Europa: Kersa, Jubornik iz Gorenjskega. — Pogačnik iz Cirknice. — Jamnik iz Grada. — **Pri Elefantu:** Smoquina iz Celja. — Krajnc iz Trnovega. — Zagorec iz St. Jerneja. — Kaiser iz Dunaja. — Kronberger iz Popa. — Barácko iz Karlovca. — Rudeš iz Ribnice. — Blau iz Kaniže. — Svetec iz Litije. — Gospa Tancer iz Grada. **Pri Maliči:** Löcker iz Ptujega. — Kohnstam iz Bavarskega. — Langer iz Poganice. — Braune iz Grada.

Dunajska borza 3. maja.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70	gl.	40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	"	90	"
1860 drž. posojilo	102	"	50	"
Akcije narodne banke	943	"	—	"
Kreditne akcije	322	"	—	"
London	108	"	85	"
Napol.	8	"	73 ¹ / ₂	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	107	"	85	"

ZOB OVI

in ozobje,

najboljše v celem avstro-ogerskem cesarstvu so po meni iznajdeni c. kr. i. pr. zobovi in ozobja, in se nahaja odzdaj duja

delavnica na Dunaji,

v mestu, Adlergasse Nr. 1.

Na razgovor od 8. zjutraj do 6. zvečer.

Tudi ob nedeljah in praznikih.

D. Herzl,

(126—1)

c. k. posestnik privilegija.

V založbi **Jan. Giontini-ja,** bukvarja v Ljubljani, prišla je ravnokar na svitlo podučna knjižica (122—2)

Deset krajarjev cesarja Jožefa.

Povest iz narodnega življenja češkega. Še štirin podobami. Posneta iz „Verteca“ Veljá 12 kraje.

To majhno in lično knjižico priporočamo mladim in starim v poduk in zabavo, posebno je pa tudi za šolske knjižnice primerna.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Tržne cene

v Ljubljani 3. maja t. l.

Pšenica 6 gl. 70 kr.; — rež 3 gl. 90 kr.; — ječmen 3 gl. 20 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 50 kr.; — prosó 3 gl. — kr.; — kuruza 3 gl. 30 kr.; — krompir 1 gl. 80 kr.; — fižol 5 gl. — kr.

— masla funt — gl. 58 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 34 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 26 kr.; — svinjsko meso, funt 31 kr.; — sena cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 85 kr.; — drva trda 6 gl. 70 kr.; — mehka 4 gl. 80 kr.

Ljubljanska filijala Štirske eskomptne banke

priporoča se za izvršitev

banknih opravil vsake vrste.

Po svojem banknem in menjalnem komptoiru **kupuje in prodaja vse vrednostne papire, eskomptira menjice** po obstoječem tarifu, izdaja **nakazila** na vsa avstrijsko-ogerska in tujezemska trgovinska mesta po najzmernejših pogojih in **posoja** najceneje na vse pri borsah notirane **efekte** in **valute** 70 do 80% kursne vrednosti. Njen bankni in menjalni komptoir ima zmerom **veliko zalogo vrednostnih papirov** in opravlja **vsako borsno naročilo z najkulantnejšimi pogoji.**

Dalje **jemlje denarje na obresti** in sicer daje zdaj:

a) na Giro-Conto (knjižico) 5% obresti brez odpovedi,

b) na blagajnične liste (Kassenscheine)

4% obresti brez odpovedi, 5% obresti proti 10dnevni odpovedi.

Za **ugodno** in **davka prosto nalaganje glavnice** priporoča filijala:

5¹/₂% založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v **50** letih s polno nominalno vrednostjo pótém izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 1. dan aprila in 1. dan oktobra;

5¹/₂% založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v **10** letih s polno nominalno vrednostjo pótém izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 30. dan junija in 31. dan decembra;

9% bone otomanskega zaklada od leta 1872., kateri se bodo izplačali

13. dan julija 1877. in 13. dan julija 1878. leta.

s kuponji za ¹/₁₃. dan januarija in ¹/₁₃. dan julija, v kosovih po 100 sterlinških liber.

Ker je filijala prodajo imenovanih papirov prevzela en commission, jej je moči izvršiti vsako naročilo **po dnevnem kursu.**

Končno filijala pozornost trgovcev in obrtnikov obrača še posebno na svojo samostalno

reditno družbo

in jih vabi, naj pristopajo. Programi o organizaciji te družbe dobivajo se v komptoiru filijale na velikem trgu, števil. 239. (92—7)

Menjavnica

„Wiener Commissions-Bank“

Schottenring Nr. 18,

razpošilja

dobitne liste (Bezugs-Scheine)

na sledeče razpisane gručice sreček, in se morejo te sestave iz tega razloga najkoristnišim prištevati, ker je vsakemu posestniku takšnega dobitnega lista mogoče, vse glavne in postranske dobitke sam zadeti in razen tega obresti **30 frankov v zlatu in 10. gl. v papirju** uživati.

Gruča A. (16 ždrebanj na leto.)

Mesečni obroki à 10 gl. Po vložbi zadnjega obroka dobi vsak deležnik sledeče 4 srečke: **1 5perc. državno srečko po 100 gl. od 1. 1860.** Glavni dobitek 300.000 gl., z odkupno premijo potegnene serije 400 gl. a. v.

1 3perc. c. turšk. državno srečko 400 frank. Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.

1 vojvod. Brunsviško srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakšega pridržka.

1 Insbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobitek 30.000 gl.

Gruča B. (13 ždrebanj na leto.)

Mesečni obroki à 6 gl. Po vložbi zadnjega obroka dobi vsak deležnik sledeče srečke: **1 3perc. c. turšk. državno srečko 400 frank.** Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.

1 vojvod. Brunsviško srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakšega pridržka.

Sachsen-Meiningska srečka. Glavni dobitek 45.000 gl., 15.000 južnonemške veljave.

Potem dobitne liste na peti del, 5perc. drž. srečke 1. 1860. Mesečni obroki à 6 gl.

Potem dobitne liste na cele državne srečke 1. 1864. Mesečni obroki à 10 gl.

Potem dobitne liste na pol državne srečke 1. 1864. Mesečni obroki à 4 gl.

Potem dobitne liste na pol ogerske srečke. Mesečni obroki à 3 gl.

Potem dobitne liste na Brunsviške srečke 20 tolarjev. Mesečni obroki à 2 gl.

Potem dobitne liste na Insbruške srečke. Mesečni obroki à 2 gl.

Razen tega prevzame borzna pisarnica in menjavnica „Wiener Commissions-Bank“

vse kakor koli imenovane bankine, menjične in borzne opravila.

Potjence in priporočila se na vse velike mesta v Evropi in v Ameriki po najnižji ceni razpisavajo. — Naročila na tukajšnjem mestu in iz pokrajine se naglo, gotovo in natančno izvršujejo, in po borzni pisarnici nakupljene menjice in vrednosti se oziroma na vsakokratni položaj denarskega tržišča po najbolj dobrokupnih pogojih dajejo.

Opraviški prostori so vsak dan od 9. ure dopoldne do 6. ure zvečer brez prestantka odprti.

Vnanja naročila se natančno in tudi na povzetje izvršujejo. Zapisniki vzdigateg se po vsakem ždrebanji franko zastonj razpošiljajo. (80—20)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.